

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknél két hasábos petit sora 16 fill., többszöri beiktatásnál megfelelő engedmény. Nyilatkozó sora 30 fillér.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. DONOSZLOVITS VILMOS. OBLÁT KÁROLY.

Laptulajdonos:

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Megjelenik vasárnap és csütörtökön.

Vármegyei közgyűlés.

— 1903. május 6. —

Bács-Bodrogh vármegye tegnap, szerdán rendkívüli közgyűlést tartott. A vármegyei bizottsági tagok rendkívül nagy számban jöttek össze; — oka pedig Rácz György indítványa volt, aki a jelen súlyos politikai helyzetben a vármegye törvényhatóságát óhajtott megszólaltatni, — hogy az mondjon ítéletet, véleményt, nyilatkozatot, midőn ezredéves szent alkotmányunk veszedelemben van.

A vármegye egyetemet képező törvényhatóság egyhangú véleménye az, hogy bizalommal viseljük Széll Kálmán és kormánya iránt; az ország érdekében levőnek tartja, hogy a kormány eddigi működését kitartással folytassa; a parlamenti kisebbség obstrukcióját helyteleníti és nem tekinti Széll Kálmán felelősnek az ex-lex állapotért; és végre feliratban kéri a képviselőházat oly törvényalkotására, melylyel jövőre a kisebbség az államélet nyugodt menetét ne akadályozhassa.

Azon általános helyeslés, azon impozáns manifesztálása ezen óhajnak és akaratnak, — mely a közgyűlés termében megnyilatkozott, bizonyította annak, hogy az első sorban ítélet és véleményt hivatott testület, a vármegyei törvényhatóság, mely szellemi és vagyoni tekintetben képviseli ezen nagy vármegyét, dokumentálta tihellen ragaszkodását az alkotmányhoz, melynek eddig ezer éven át védbátyája volt és dokumentálta, hogy a törvény, jog és igazság jegyében kormányozza Széll Kálmán iránt rendületlenül bizalommal viseljük, ténykedéseit helyesli — és tetteit a jövőre is támogatja.

A közgyűlés lefolyása, — néhány személyeskedő közbeszólástól eltekintve, — méltóságteljes volt, emelkedett hangulata, az eszmék, politikai felfogások harcra volt, — mely a hazafias szent érzésben egybeforrt. Latinovits Pál főispán iránti tisztelet és szeretet megnyilatkozott nem egyszer — a közgyűlés igazságos és pártatlan vezetéseért.

Latinovits Pál főispán pont 9 órakor előzenéskedő között elfoglalja elnöki székét, a megjelenteket szívélyes szavakban üdvözli, — a jegyzőkönyv vezetésével Vojnits István főjegyzőt, míg a szólni kívánók jegyzésével Lederer István főjegyzőt bizza meg, — az ügyészi teendőket Pribil Ernő vm. főügyész látja el.

A tárgysorozat első s legérdekesebb pontja — Rácz György törvényhatósági bizottsági tag önálló indítványa az országgyűlés képviselőházában a komoly tárgyalást megakasztó obstrukció helytelenítése tárgyában. Vojnits István főjegyző egész terjedelmében felolvassa Rácz György indítványát, melynek azon részét, hogy a vármegyei törvényhatóság feliratilag üdvözölje és szavazzon bizalmat Széll Kálmán miniszterelnökönek a közgyűlés zajosan megéljenzte.

Az indítvány így szól:

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Az ország közvéleménye hónapok óta feszült érdeklődéssel figyeli azokat az eseményeket, a melyek a magyar országgyűlés képviselőházában történnek. Az érdeklődés nőttön-nőtt s a legmagasabb fokot most érte el, a midőn a törvényen kívüli állapot határkövéhez jutottunk. S a nagyfokú érdeklődés ez előtt a határkő előtt hazafias aggodalom-má változik át, mert minden igaz magyar polgár veszélyeztetve látja legdrágább, legszentebb kincsünket a magyar haza alkotmányát. Senki sem maradhat érzéketlen e határkőnél, mert ha van még egy csep a magyar haza polgáiraiban az ősi vérből, nem tagadhajuk meg, hogy minden kegyellen szurás, a mely az alkotmányt éri, öntestünket sebzí meg, minden merénylet, a mely az alkotmányt éri, veszélyezteli, a saját létünket az államéletünk biztonságát és szilárdságát kockáztatja. Ha van még egy csepp ősi vér az ereinkben, azonosítjuk a sorsunkat a haza sorsával és az ősi vér hatása alatt sorompóba lépünk nyíltan, férfiasan és kellő eréllyel a haza biztonsága ellen irányuló támadások visszaverésére.

Nem maradhatunk el, tekintetes törvényhatósági bizottság, mi sem, Bács-Bodrogh vármegye hazafias közönsége egy része a magyar nemzettestnek; nekünk is fáj, a mi a hazának fáj, a fájdalom hatása alatt mi is felsírunk s mi is kívánjuk, követeljük, hogy a szent alkotmány ellen irányuló veszedelem elháríttassék. A mit e czéloból békében megtehetünk, azt nekünk is meg kell tenni. Elnünk kell alkotmányos jogunkkal, fel kell emelni tiltakozó szavunkat s a vármegye 605391 állampolgára nevében oda kell kiáltanunk azoknak, a kik az alkotmány veszedelmét okozták, hogy „eddig, de ne tovább!”

Erős a meggyőződés, hogy ezt a véleményt ossza a törvényhatósági bizottság minden egyes tagja. Ezen erős meggyőződés hatása alatt egy indítványt vagyok bátor a törvényhatósági bizottság elé terjeszteni. Mielőtt azonban ezt tenném, legyen szabad a mai politikai helyzet alakulására röviden kitérnem.

A kormány annak idején betérjesztette az országgyűlési javaslatot; ezt a javaslatot az országgyűlés képviselőházának ellenzéki pártja nem akarja elfogadni s hogy a javaslat törvényerőre ne emelkedhessen, kifejezetten obstruktiót indítottak ellene. Hónapokon keresztül folytatták a küzdelmet úgy, hogy ez a küzdelem felemészlette a kormányt, adott 4 havi indennitást, a nélkül, hogy a vita befejezést nyert volna. A mikor az indennitást lejárt, a május elseje közeledett a kormány újabb 4 havi indennitást megadása iránt terjesztett elő javaslatot. Az el-

lenzék azonban ezen javaslattal szemben is az obstrukció legyerevével él, úgy, hogy ma már mindenki biztosra veszi, hogy május elsejére az új költségvetési felhatalmazás nem lesz meg s hogy az ország enrek alapján bele jut a törvényen kívüli állapotba.

Ki az oka ennek az állapotnak, tekintetes törvényhatósági Bizottság? Ki engedte a viszonyokat oda fejlődni, vagy ki kényszerítette oda a viszonyok fejlődését, hogy szent alkotmányunkon sérelem essék?

Nem akarok erre a kérdésre válaszolni, tekintetes törvényhatósági bizottság! Nem akarok válaszolni azért, mivel minden jogosnak vélt hazafias küzdelem előtt tisztelettel hajlom meg s így nem akarok vádaskodni még akkor sem, ha a küzdők tulajdosa ennek s tulajdossal hazafias többet ártnak, mint basználnak.

Az azonban bizonyos tek, törvényhatósági bizottság, hogy a kormány nem okozható a mai állapotokért. Mert mit tett a kormány? A legalkotmányosabb és legtisztább választások után szerzett képviselőházi többségnek bizalmával vértézten betérjesztette az ujonczjutalék megajánlására vonatkozó javaslatot. A többség szilárd kitaratása mellett védte a javaslatot, védte különösen az ujonczjutalék felemelésének kérdését. A nemzetből kívánt áldozatokkal szemben bizonyos nemzeti követelmények keresztülvitelét biztosította. Tette mindent a kormány a haza érdekei iránt táplált szigorú kötelességérzetből, tette ezt abban a szent meggyőződésben, hogy javaslata a monarchia nagy hatalmi állása és így hazánk jól felfogott érdeke szempontjából feltétlenül szükséges. Nem vonja senki kétségbe, hogy mint minden, úgy ezen ténykedésében és a legtisztább hazafiaság, Magyarországnak — az adott viszonyok között — leghelyesebben felfogott érdeke vezette a kormányt. Még az ellenzék is elismeri a kormány hazafias intencióit s elismeri működésének tiszta alkotmányos és hazafias voltát. Az ellenzék obstrukciójával szemben is minő lojalisan minő korrektül, minő szigorú alkotmányos felfogással viseli magát a kormány! Semmi erőszakhoz, semmi alkotmányellenes cselhez és semmiféle kijátszáshoz nem folyamodik, nem folyamodik ilyesmizhez erős többségének tudatában sem.

A kormány hazafias tiszta alkotmányos működését, perfekt magatartását és azt a kiváló gondosságot, a melylyel — az adott viszonyok között — a magyar haza érdekei a leghelyesebb irányban és a legnagyobb bölcsességgel megvédeni és biztosítani igyekeznek, az ellenzék merev negatívával és végnélküli obstrukciójával honoralja. S mikor a végnélküli obstruktiót alkotmányos türelmeséggel elviseli a kormány, azt kéri, hogy legalább a költségvetési felhatalmazást adják neki újólag meg, hogy az ország ne kerüljön törvényen kívüli állapotba, a kisebbség ezt is megtagadja, ezt is megobstruálja és ekként a kormányt belekényszeríti abba, hogy költségvetési felhatalmazást nélkül kormányozzon.

Az ország közvéleménynek nem szabad némán tűrni az ilyen állapotot. Mert az ex-lex nemesak hogy veszedelmes, nem

csak hogy sérti szent alkotmányunkat s meglazítja az állampolgárok tiszteletét és ragaszkodását a legszigorubb alkotmányos formák iránt, hanem ért az ország komolyságának, ért az ország hitelének sközgazdasági szempontból mérhetlen károkat okozhat. Meg kell tehát szólni az ország közvéleményének, hadd lássa az ország s a külföld, hogy az állampolgárok óriási többsége nem szentesíti a kisebbség erőszakosságát s az ezen erőszakosság által teremtett helyzetet. A közvélemény kifejezésére legilletékesebbek a törvényhatósági bizottsági tagok lévén, ezeknek kell felelősen tiltakozást szavuktat. Természetesen a mi vármegyénk sem maradhat szóltan!

Tekintes Törvényhatósági bizottság!
Tekintve, hogy Széll Kálmán miniszterelnök úr s a vezetése alatt működő kormány minden ténykedésével fényszen beigazolta, hogy önzetlenül, az igaz hazafiságtól és a haza kellőleg felismert érdekeitől áthatottan intézi a kormányzás nehézségeit, tekintetve, hogy Széll Kálmán miniszterelnök úr minden kormányzati tényében a legszigorubb ragaszkodik az alkotmányos és törvényes formákhoz s így ő vált alkotmányos életünk legéberebb órájává, tekintve, hogy az újonczulatlak megajánlását és felemelést célzó javaslatlalt is csak az ország jól felfogott érdekeit kívánja előmozdítani, tekintve, hogy Széll Kálmán és a kormány ezen önzetlen és hazafias működésével szemben a kisebbség vég nélküli obstrukciója határozottan indoklatlan és indokolatlan-sága mellett épen olyan kártékony is, tekintve, hogy Széll Kálmán miniszterelnök úr és a kormány az ezen indítványom tárgyalásakor esetleg már bekövetkezett törvényen kívüli állapotot feloldásá a fenn-tiek szerint épen nem tehető, tekintve végül, hogy Magyarország jól felfogott érdekeiben nem engedhető meg, hogy a kisebbség a jövőben is bármikor megakasztassa az államélet nyugodt menetét, vagyok bátor a következőket indítványozni:

1-szor. Fejezze ki a törvényhatósági bizottság Széll Kálmán miniszterelnök úr és a vezetése alatt álló kormány tagjai iránt teljes bizalmát annak a meggyőződésének hangulyzasából, hogy Széll Kálmán miniszterelnök úr és a kormány tagjai mint minden ténykedésükben, ugy a katonai javaslatok kérdésében is a törvényhatósági bizottság meggyőződése szerint Magyarország jól felfogott érdekeit védik s azzal a javaslatlalt hazánk ezen jól felfogott érdekeit szolgálják.

2-szor. Mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy üdvözöljé feliratot intéz Széll Kálmán miniszterelnök úrhoz s ezen üdvözöljé feliratban fejezi ki bizalmát s egyidejűleg felkéri őt és a kormány tagjait, hogy az ország érdekében puritán működésüket az eddigi kitartással folyassák. Az üdvözöljé felirathoz csatolassék az ezen indítványomra hozandó határozat is.

3-szor. Mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy a képviselőházi kisebbség obstrukcióját helyteleníti, indokolatlannak tartja s azt ezen obstrukció folyamánaké esetleg bekövetkező (vagy ezen indítványom tárgyalásakor már bekövetkezett törvényen kívüli állapotot Széll Kálmán miniszterelnök úr és a kormányt nem tekintí felelősnek.

4-szor. Intézzem a törvényhatósági bizottság az országgyűlés képviselőházához feliratot, a melyben az ezen indítványomra hozandó határozatot a képviselőházzal közli s egyidejűleg felkéri a képviselőházat, utasítsa a kormányt egy olyan irányú törvényjavaslat betérjesztésére, a melynek törvényerőre való emelésével lehetővé tétetik, hogy a jövőben a kisebbség az államélet nyugodt menetét ne akadályozhassa meg.

Tisztelettel kérem ezen indítványom elfogadását. (Élénk éljenzés.)

Rácz György. A hazafias érzés,

a honfiai aggodalom, az alkotmányosság itánti tántoríthatlan hűség készítette arra, hogy indítványt benyújtss. Harmincz év óta sok indítványt tett már e gyűlésteremben. — Igen fontos volt azon indítvány, hogy a vármegye írjon fel a képviselőházhoz a vármegye megcsontítása ellen tervbe vett törvényjavaslat ellen. Meg is volt a hatása — az amputáció elmaradt. De mindmennyi indítványa eltörpül a mai indítványának nagy hordereje mellett, — mely egyrészt az uralkodó obstrukciót elítéli, mert a komoly parlamenti munkát megakasztja, másrészt kikezdi alkotmányunkat, tehát annak védelmére kel, és végül bizalmat van hivatva kifejleni Széll Kálmán kormányelnök hazafias, bölcs és tapintatos eljárása fölött, hogy a többség uralmát a terrorizáló kisebbség uralma alá hajtani nem engedí s ez által a parlamentarismust alapítéletét és tekintélyét védelmezi. Ajánlja felolvasott indítványának elfogadását. (Általános élénk helyeslés.)

Terék József dr. Ellenzi Rácz György indítványának elfogadását, melyben négy passzus van: törvényjavaslat kérelmezése a kisebbség ellen, az obstrukció helytelenítése, az alkotmány megvédelése, a parlament veszedelme és végre a bizalom nyilvánítás a kormányelnök iránt. Ő ez ellen tiltakozik. (Zajos eláll kiáltások.) Kéri, hogy hallgassák meg, mert rekedt — most jött Budapestről (általános derűtlenség és nevetés.) Kijelenti, hogy a kisebbség nem obstruál — hanem csak szólás szabadságával él. (Ellentmondások.) — Obstrukció nincs — nem is lehet, — egyre fogadkozik a nagy zajban, hogy be fogja bizonyítani, hogy obstrukció nincs — és csak az ígértnél marad. — A szónok minden mondatát közbeszólok zavarják — mire kijelenti, hogy ha beszédjébe bele szólnak, ugy kijön a textusból, mi újabb nevetést és derűtlenséget idéz elő a teremben. Annak a fejtegetésébe kezd, hogy a vármegyei törvényhatóságnak nincs is joga politikai véleményt nyilvánítani, mivel az a parlamentbe tartozik. Itt is kijelenti, hogy ezt a magyar közjogból be fogja bizonyítani, — de az eláll kiáltások folytán ismételve kijelenti, hogy kijön a „konceptusból” és adós marad a bizonyítással. Az indítványra ellehet mondani a latin közmondással difficile est satiram non dicere (nagy derűtlenség, közbekiáltások, tal n scribere.) Ne tanitsen engem senki latinra, tudok én annyit latinul mint az úr. Nagy zaj: rendre, rendre. Elnök csenget: figyelmezteti a szónokot, hogy ne sértgessen senkit sem — miért is őt rendre utasítja. (Általános helyeslés.) Szónok kijelenti, hogy hisz megmondta, hogy sérteni senkit sem akar (közbekiáltás: és mégis azt teszi.) Am int látja jobban szeretné, ha már beszédjét befejezné (viharos helyeslés — nevetés és taps) — no hát megteszi és el nem mondott beszédjének többi részét írásban fogja beadni, (Újlag nagy nevetés.) Végre a hallgatóság méltó türelmetlensége közt azzal végzi beszédjét: indítványozza, hogy az indítvány vétségék le napirendről.

Grünbaum Pál dr. Beszédjét az ország vajdájának Ötvös Károly képviselő arany monádásával kezdi, hogy a törvényhozási jog a nemzetet illeti meg. Ez három faktorból áll, a királyból, a felső és alsó házból. Most azt látjuk, hogy az alsó házból a legális többség akarata nem érvényesülhet a kisebbség terrorizmusa miatt. Hivatkoznak, hogy a nemzet áll a kisebbség háta mögött — és azt fedezi. Ennek fejtegetésébe bocsátkozik. Jól ismeri azokat a népgyűléseket, — aki abban egyszer részt vett, az már tudja mikép alakul ott ki a közvélemény. Részt vesz abban a tanító, pap, kántor, harangozó, orvos, prókator, testület, egyelet, társaság, kör, Csinó — de persze fődírigens ott a pénz, a zseb, mert a párt határozatot már jó előre megküldik s midőn a piacon a dikció elhang-

zott, a nép széjjel oszlik — akkor a corifeusok egymás közt bevallják: hát ez csak komédia volt. (Általános derűtlenség, helyeslés és taps.) Kifogásolja, hogy csak azt nevezik a nemzet akarata megnyíltoközásának a mi néhány népgyűlésen hangos kiáltással tudtul adatik, — hát, kérdi az ország tulajomó nagy területe lakta vidékek, hol nem tartott népgyűlés, — akik hallgatagok a kormány álláspontját helyeslik, azok nem lennének a nemzet akarat kifejezői? (Élénk helyeslés.) A többség legalis alapon jött létre, — hisz az ellenzék is elismeri, hogy az alkotmányos acra óta sosem volt oly tiszta választás mint az utóbbi, melynek eredménye a mai többség, tehát a választó közönség meggyűlöltoközott, midőn ezt a többséget a parlamentbe küldte, hogy annak álláspontját helyesli. Majd áttér az obstrukcióra. Az obstrukció helytelen, elítélendő a jelen esetben, mert hiányzanak a feltételek, melyek annak helyességét igazolnák.

Különöm nem kényszeríti a többséget elfoglalt álláspontjára, és a többség nem hagyta el a törvényesség alapját, a kormány ezen többség bizalmát, bizva egyetérve a koronával, jog, törvény és igazság alapján vezeti az ország ügyeit, ennél fogva a kisebbség obstrukciója helytelen, elítélendő. (Élénk helyeslés.) Azután a katonai kérdések fejtegetésébe bocsátkozik. Felhívítja a tételt, hogy a katonaság hivatása a külelenség ellen a hazát védeni, másrészt a belkét biztosítani. A katonaság e feladatának magaslatán áll. Élénk színekkel eseteli a magyar nemzet elszigeteltségét a nagy emberáradatban, mai nap is a kelet kapuja, védbástyája vagyunk s nekünk kell védelmeznünk mint védfal a nyugati civilizációt. Egyeséges erős Ausztria-Magyarország nélkül nem állunk meg helyünket, hisz déli határainkon valóságos tűzfészek van, mely lángra lobbanthatja egész Európát és akkor mi nyelv és jelvény vita mellett tagadjuk meg a hadsereg fejlesztésére, erősítésére szükséges anyagi erőket? (Általános helyeslés.) Terék közbeszólt: De ha nincs pénz. Nem tartja következetesnek sem az ellenzék magartatását. Mert érthetetlen, hogy ha 1867 óta a közös hadsereg intézményére éveken át millió és milliókat megszavazott a nemzete, nincs értelme, miért nem szavazná meg most a sokkal csekélyebb összeget?

— Az alkotmány veszedelmére hívja fel a közgyűlés figyelmét, mert fél és aggodik, hogy annak megkerülésével ezeréves létünk alapjában lesz megintatva. (Terék dr.: a husos fazék! óriási nagy zaj, ne gyanúsítson! Elnök csenget, közbeszólt ezen gyanúsítás miatt rendreutasítja.) Grünbaum Pál dr.: csak az gyanúsít, akiknek becsülete a gyanúsítást könnyen megtűri! (Élénk éljenzés és taps.) A vármegyei közgyűlés feladata és hivatása magaslatán áll, midőn az obstrukciót elítéli és csak kötelességét teljesíti, midőn Széll Kálmánt a jelen súlyos helyzetben bizalmával támogatja. Elfogadja Rácz György indítványát s annak megtételeért őt lelke mélyéből üdvözli. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps, szónokot számosan üdvözlik.)

Szendy Lajos. Az alkotmány iránt érzett nagy tisztelete, hazafias érzése készítette a felszólalásra. Nézete és meggyőződése az, hogy egyfélésteremben a politikai pártok tusájának helye nincs, az a parlamentbe való. Hogy melyik félnek van igaz, az itt el nem bírálható, de arra a megye gyűlésterme nem is illetékes. Felszólal mégis, hogy indokolja álláspontját, miért nem itéli ela kisebbség magaviselét. Visszamegy a magyar történelembe. II. Endre törvénybe iktatta a nemzet azon jogát, hogy ha a király nem tartaná meg az esküjét, ugy a nemzetnek jogában áll nemcsak a szóval; — mint a jelen esetben — de a fegyveres ellentállás is. Azután felemlíti az igazságszolgáltatásnál kifejődött bajvívásokat, melyek Mátyás király

idejében torna-ünnepélyekké változtak át. Az igazságot a két fél között a bajvivás döntötte el. De mit láttunk ott. A király emberét tetőtől-talpig pánczéloban és fegyverben dárdaival kezében, míg az ellenfél meztelenül állt egy száll karddal. Így látjuk most is az ellenzöket a parlamenten — csak hogy még azzal a külfömből, hogy a törvényhatóságok, — mint most a bizottság is — ezt az egy száll kardot is el akarja venni az ellenzök kezéből, a melylyel a nemzeti érdekeket védelmezi. Kéri, hogy térjen a közgyűlés az indítvány felett napirendre.

Récsy Ede dr. a katonaság létszámának emelését, európai szempontból szükségesnek mondja. Hosszasan fejtegeti a többség jogait és elítéli a kisebbség jogtalan terrorizmusát. Az indítványt ékes szavakkal elfogadásra ajánlja. A törvényhatóságnak némán tűrnie nem szabad azon állapotot, melyet a kisebbség makacsságával létrehozott, mert veszedelmes, sérti az alkotmányt, meglazítja az állampolgárok tiszteletét és ragaszkodását a legszigorúbb alkotmányos formák iránt, árt az ország hitelének, elveszi a nemzet tiszteletét a külföld előtt és közigazgatási szempontból mérhetlen károkat okoz. Az indítványt elfogadja (Elnék helyeslés.)

Rácz György. Újólaj felszólal és miután Terék egy közbeszólására hazafias érzelmeinek ünnepélyes hangon ad kifejezést — indítványt elfogadását ajánlja. (Elnék éljenzés.)

Latinovits Pál főispán befejezi a vitát. Felszólítja azokat, akik Rácz György indítványát elfogadják, álljanak föl. Az egész közgyűlés viharos éljenzés mellett felállt. Most pedig felszólítja azokat, kik dr. Terék József indítványát elfogadják, kalapjukat vagy kezüket emelik föl. Dr. Terék felállt kalapját és kezét felemeli. (Nagy derűtlenség.) A főispán kimondja a határozatot, hogy Rácz György indítványát egy szó kivételével az egész közgyűlés elfogadta. (Altalános éljenzés.)

Karácson Gyula alispán. Indítványozza, hogy a közgyűlés a mai ünnepélyes határozatát sürgőnyileg azonnal adja tudtúl Széll Kálmán miniszterelnök úrnak. (Helyeslés, elfogadjuk.)

A főispán e szerint mondja ki a határozatot, és a közgyűlésből kifolyólag a miniszterelnök a következő távirattal lett értesítve:

Nagyméltóságú

Széll Kálmán miniszterelnök úrnak

Budapesten.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága mai napon megtartott közgyűlésén elítélvén a parlamentben folyó áldatlan obstrukciót egyhangú lelkesedéssel üdvözli Nagyméltóságodat és osztatlan bizalmát fejezi ki nagyméltóságod és a kormánynak ezen válságos időben a haza javára irányuló üdvös és áldásos működéséért. A vármegye közönsége nevében
Karácson, alispán.

* **Latinovits Pál főispán Zenta város díszpolgára.** Zentán 25 városi képviselő — politikai párt különbség nélkül — indítványt adott be a városi közgyűléshez, melyben Latinovits Pál főispánt Zenta város díszpolgárává való választását javasolják. A díszpolgárság elismerése lenne a nevezett magas állású férfiú eddigi jó indulata és tevékenységének, melylyel Zenta városa iránt eddig tanúsított, Latinovits Pál lesz az első vngyei főispán, kit Zenta ezen kitüntetéssel megfizetel s kétszeres értékkel bír azért is, mert Zentán a függetlenségi párt dominálja a helyzetet a tanácskozás terében.

Értekezlet a kórház ügyében.

Bács-Bodrogh vármegye és Zombor város egészségügyére egyaránt fontos értekezlet volt vasárnap, — f. hó 3-án a vármegyeháza Latinovits Pál főispán elnöke alatt, kinek közbenjárására Raisz Gedeon dr. országos egészségügyi felügyelő is részt vett, mint a m. kir. belügyminisztérium egészségügyi osztályának megbízottja. Az értekezleten megjelentek: Karácson Gyula alispán, Dekker Pál h. polgármester, dr. Poppovits István, dr. Sági Samu, dr. Danninger Adám, dr. Konyovics Dávid, Gergurov Milán, Falcione Lőrincz, dr. Huber József, dr. Wohlheimer József, Szabó László és dr. Donoslovits Vilmos.

Latinovits Pál főispán elfoglalja az elnöki széket, üdvözlöli a megjelenteket — különösen köszöntöti mond Raisz Gedeon dr. szíves megjelenésének, kit mint a magas kormány megbízottját szívélyes szavakban üdvözli és felkéri, hogy kiváló szakképzettségével világítsa meg ezen fontos kérdés minden egyes részét, hogy a közkórház mint elsőrendű humanus intézmény a város és vármegye méltóságának megfelelően nyerjen kellő megoldást. Az értekezletet megnyitja.

Raisz Gedeon dr. Megköszöni a főispánnak hozzá intézett szívélyes szavait és kijelenti, hogy főbb vonásokban óhajta előadni észrevételeit azon memorandumra egyrészt, melyet a zombori orvosi kar a városi közgyűlésnek benyújtott — másrészt ki fogja fejteni azon módozatokat, melyek szerint a czél megoldása elérhető lenne. Az orvosi kar memoranduma szerint óhajtatnék egy közkórház 200 betegágygyal és 100 esetleg 150 elmebeteg elhelyezésével. Az elmebeteg osztály mint egy függék szerepel, — melynek tisztán azon czélja lenne, hogy a kórház jövedelmét biztosítsa — ha az állam az el nem helyezhető elmebetegeivel azt benépesíteni s utánuk a díjakat fizetné.

A számítás nem rossz, de téves és helytelen a felfogás, a melyből az kiindult, mert ez 7-8 év előtti állapotokra állt volna, — de ma már a belügyi kormány egészségügyi politikája e tért elhagyta. Ma már a kormány nem propogálja azon elavult rendszert, hogy elmebeteg depókat, elmebeteg börtönöket istápoljon. Azon időben a decentralizáció elve állt fenn, hogy az állam az elmebeteg nagy állománytól, melyet nem tudott elhelyezni a selejtes részt kiválasztotta, és azokat vidéki kórházba kihelyezte, kik ott várták be a rájuk nézve megváltó halált. Ezen előhalottak a világtól elzárva, mintegy börtönbe deponálva tengettek szomorú életüket, — teljesen téltenségben.

Az újabb humanus irány szakított ezen börtön rendszerrel — és európa szerte a centralizáció irányt fogadták el, úgy hazánkban is, mely jobban megfelel a hozzá köztött várakozásnak és feltételeknek. Az elmebetegek munkásságát értékesíteni óhajtja az emberiség és azon intézet részére, hol elhelyezve vannak, — és ez által a beteg is szabadabban mozog, mi szervezetére hasznosabb és a munkában, dologban örömet lelnék. Ma már 4-5 száz

elmebeteget telepítenek vidéken egy helyre, hol 100-150 hold fölterületet munkálatnak velük s a tapasztalat beigazolta, hogy ezen humanusabb intézkedéssel az elmebeteg gyógykezelése, ellátása, felügyelete sokkal inkább megfelelt a czélnek, — mint a sivár börtönrendszer, hol a beteg, a külvilágtól elzárva, téltenségben, önmag gondolatvilágába utalva, értelmi, egyensúlya még jobban megbillen. Tehát a kormány, illetve az állam ma már felhagyott a memorandumban felvett decentralizációs eszmével és áttért a centralizációra. Lehetőleg vidéken nagy elmekórházakat épített, avagy a törvényhatóságok építettek — de úgy, hogy mellette legyen nagy területű föld, és az elmebetegeket a föld megművelésével foglalkoztatják. Ily kórházakat az állam támogat, ily kórházakba elhelyezi az állam az elmebeteg állományt, — és fizeti is érte az országos betegápolási alaptól a költségeket, ami mindenestre kifizető, sőt bátran mondhatni, — mert a tapasztalás igazolta — egyes törvényhatóságnak még jövedelmet is hozó. Ott van a példa — Békés-Gyula, hol az elmekórház rövid néhány évi fenállása után tavaly 35 ezer korona tiszta hasznót hozott az intézetnek. A közkórház az elmekórházról tehát külön választandó lenne — mert az állam egy 100 elmebeteget befogadható kórházat mint független egy közkórháznak — alig de bizony mondhatni nem engedélyezné oly elmebetegekkel benépesíteni, kiknek költségeit ő viselné. Tehát az eszméről le kell mondani — és külön kórházat kell építeni és külön elmekórházat, ha az éppen szükségesetük, avagy egyébként óhajtatandó lenne.

A külön kórházra Zombor városában megvan a teltség és megvannak egyéb feltételek is. Ugy tudja, hogy a város közönsége a millenárius emlék ünnepély felbuzdulásakor kimondta egy Zomborban létesítendő közkórház felépítését. A beruházási költsön felvételénél 4 százezer koronát tett kilátásba a közkórház költségére. Atlag véve egy beteg ágy 2000 koronába kerül, — úgy 4 százezer korona összeggel egy 200 betegágygyal bíró kórház felépíthető lenne. De ha esetleg néhány ezer koronába (többe is kerülne, az állam valószínűleg adna kamat nélküli kölcsönt s a hiányzó 30-40 ezer koronát mint segélyt az országos beteg ápolási alaptól. Egy ily kórház méltó lenne Zombor városához, mint a nagy Bács-vármegye székhelyéhez, azt megbírná, van neki nagy és gazdag vidéke. Körülbelül 10 év előtt látta a zombori kórházat, — de amint informálva van, az nem felel meg sem fekvése, sem berendezése, se nagyságánál fogva, sem a mai viszonyoknak.

Miután az elmebeteg osztály is felletve, arról is nyilatkozni óhajt: Tény az, hogy az ország déli vidéke, különösen Tómes és Torontál vármegye rendkívül terhelt elmebetegekkel, tehát sok az elmebeteg és az országának ezen déli vidékén okvetlenül szükséges leendő egy nagyobb elmekórház felállítása. A nagy Bács-vármegye, — mely területre és népességre majdnem nagyobb mint némely német fejedelemség, — ha összeállva Zombor várossal a megye székhelyével és felállítanának egy nagy elmekórházat — az dicőségére és disze lenne e gazdag és nagy vármegyének és Zombor városának is s mi nem utolsó a ismétel, nagy hasznára is válna. De ismételve megjegyzni, hogy az állam csak a colonialis elmebeteg kórház felépítésére adna engedélyt.

Bács-Bodrogh vármegye adná a pénzt a felépítésre, Zombor város pedig adná a telket hozzá — mi 100-150 katasztr. holdat tenne ki. Főbb vonásokban így számítja: A vármegye vegyen kölcsön 1 millió koronát, ennyi kell 500 elmebeteg elhelyezésére szükséges kór-

háza; évi 50.000 koronás törlesztéssel. Ezen összegnek felét kivétlenül a vármegye pótdadóban — mi 7 millió 900.000 korona adó állapot vége 4 tized perzent pótdadónak felel meg. Az összeg másik felét az ápolási költségéből folya be, — tehát magát törlesztén. Zombor város adjon telket hozzá. Zombor az elme kórházra rá van utalva, a vármegye központja fekvésénél fogva, de a vármegye székvárosa s amit egy ily nagy intézet pénzt megforgat — abból neki haszna van. A vármegye adja hozzá a pénzt, a város pedig a területet. — Hogy a kettő közül melyik legyen a birtokos — az később határozandó ügy.

Az állam a colonialis rendszert propagálja ujabban, mely azonban nem új. Európában 800 év előtt már e rendszer csirája megvolt. Belgiumban Gheel község (Antwerpen mellett, 10.900 lakóssal) régente már a lakosság az elmebetegék ápolásával foglalkozik — hol majd minden családnak megvan a maga nem veszelés elmebeteg. (Jelenleg 2400 elmebeteg van itt.) Később e helyen egy nagy elmebeteg intézetet létesítettek. Az ilyen családi ápolást kezdetben lehetne Zombor város lakóival is megkísérlni. (Ellentmondások itt nem lehet.) Másról is azt mondták, hogy nem lehet — és mégis lehetett, a kezdet nehéz, csak meg kell próbálni s akkor látjuk, hogy sok minden lehetséges, a mit azelőtt lehetetlennek képzeltünk.

Latinovits Pál főispán. Köszönetet mond a szives felvilágosításért — most legalább tiszta helyzet előtt állunk s tudjuk ezek után, hogy mit lehet és mit nem lehet e téren létesíteni. Tehát kimondhatjuk, hogy 100—150 elmebeteg elhelyezését függelék gyanánt nem tehetjük a kórház mellé. — Az eszme ily alakban tehát elrejtendő. Kétünn vendő a kórház és külön az elmekórház.

A telek kérdésre nyilatkozni óhajt, mely csak eszme, mivel itt végleges határozatról még szó nem lehet. A kormány átvette a vármegyétől a szeretet ház alapját a vármegye tulajdonát képező s bajai uton fekvő 18 holdnyi szép területet, hol a kormány gyermekinternatust óhajt építeni, hogy a 7 éven felüliek kertészettel, gyümölcsészettel, földmíveléssel foglalkozhassanak, a melyre 60—60 hold terület szükséges, — a mondott helyen pedig terjeszkedni nem lehet. Adja az állam ezen telket át a városnak egy 200 beteg ágyas kózkórháznak — viszont a város adjon recompenzatio gyanánt megfelelő értékben a nemes-militárii uton fekvő 150 holdnyi területből szükséges fundust a gyermek internatus részére.

Ami a nagy elmekórházat illeti — arra nézve, hogy a vármegye bele menne-e a 4 tized perzent pótdadó emelésbe — határozott ígéretet nem tehet, bár hiszi, hogy a vármegye ily nemes intenciója humanus intézet létesítése érdekében meghozná talán a maga áldozatát. De vajjon Zombor város, hol a pótdadó ügy is nagy, és az adó alap (400.000 frt) úgy is kicsiny nehezebben menne — bár a város talán megfelelő telket adna, mert a haszon első sorban a várost illetné. Felemlíti hogy az országban 24 ezer elmebeteg van és alig csak ezer van elhelyezve s így a fenmaradó 23 ezer elmebeteg continensből bőségesen jutna az intézetnek — s mivel ez hasznos hajtó — mint azt Békés-Gyula 23 ezer korona mult évi haszna is mutatja, még privat intézetnek is érdemes lenne ezzel foglalkozni.

Karácson Gyula alispán. Köszönetet mond Raisz Gedeon dr.-nak az imént elmondott fejtegetésekért s hogy a finansziális szempontokat is kifejtette. A vármegyének körülbelül 40.000 korona e csala alapja van, tehát a csira meg lenne, csak növelni kellene. Egy millió korona a mi a vármegye részére esne nagy összeg, ettől megijednek az emberek, ámbar ha

kimutatnánk, hogy ez hasznos hajtó is lenne — a humanismus mellett, melylyel embertársaink iránt tartozunk — úgy még e nagy összeg pótdadó megszavazásába is bele menne a bizottság. De ha ez hasznos hajtó, — akkor miért nem veszi ezt magára az állam? miért nem erigal ő maga ily hasznos is hajtó intézeteket?

Raisz Gedeon dr. Az ok igen egyszerű, mivel az államnak erre nem jut pénze — elviszi a sok pénzt az ágyú, puská, a katonaság. Azután jön a Darányi miniszter az ő nagy budgetjével, azután a többi miniszterek s legvégül jön csak a belügyminiszterium az ő szerény egészségügyi osztályával. De utjabban erre is több gond lesz fordítva. Amint az obstrukció engedi, a miniszter be fogja nyújtani az ő 200 millióssal beruházási kölcsönről szóló törvényjavaslatát, a melyben az országban néhány helyen felállítandó elmekórház felvétel véve. Azonban a 23 ezer elmebeteg közül csak 1000 lesz elhelyezhető s így mindig marad 22 ezer, kik elhelyezést várnak, — tehát a törvényhatóságokhoz apellál az állam — mert utóvégre az állam sem áll másból mint a törvényhatóságok összességéből. Az állam valószínűleg az ország déli vidékére fogja ezen nagy colonialis kórházat felállítani.

Latinovits Pál főispán. Előre kéri Raisz Gedeon dr. s vele a belügyminiszterium egészségügyi osztályának jó indulatát Bács-Bodrogh vármegye és Zombor város irányába s hiszi hogy az esetben ha a magas kormány jóakarata egy nagy elmekórház felállításának eszméje vármegyénkre esne úgy nemcsak a telek, de a pénz és egyéb nagy áldozatokra is bizvást hajlandó lesznek a törvényhatóságok.

Raisz Gedeon dr. Kötelező ígéretet a jövőre nézve nem tehet, mert arra felhatalmazása sincs, de figyelembe fogja venni mindenesetre e nagy megye áldozat készségét a jövőben, — de egyébként kijelenti, hogy az állam sem jön üres kézzel, mert az elmekórház felépítésére szükséges összeg felét adja az állam, midőn a betegápolási alaptól biztosítja a jövedelmet, az oda utalt beteg után fizetendő összeggel.

Latinovits Pál főispán azután összegezi a mai értekezlet eredményét, — mely a következő határozatot hozta:

1.) Zombor város törvényhatósági gyűlésének tegyen jelentést a polgármester a mai értekezlet eredményéről az orvosok memorandumja kapcsán. Ennek alapján provokáljon határozatot arra nézve, hogy a 400.000 koronás kölcsön effektuáltassék.

2.) Nyújtson be a törvényhatóság kérvényt a belügyminiszterhez gondos figyelembe véve azokat amiket a 35.000 1902. számú kórházi szabályrendelet (b. ü. min.) 2 §. megkíván.

3.) Ugyanazon alkalommal mutassa be a kórház létesítésének és felszerelésének összes előirányzott költségeinek a kimutatását, mely, ha gondos számítás alapján még hiányt mutatna, — az esetben egyttal kérelmezze azt is, hogy engedje meg a belügyminiszter, hogy eme költségöbbllet (mely kölcsön útján lesz szintén fedezendő) törlesztés és kamathányadai az 1898. évi XXI. t. cz. 14. §. alapján az építendő kórház ápolási díjainak megfelelő emelése útján fedezdethessenek mindig míg a kölcsön törlesztve nem lesz.

4.) Jelezze a törvényhatóság már ez alkalommal azt is, hogy annak idején, t. i. amikor már készen fog állni

a kórház, kért fogja számára a »köz-kórházi jelleget.«

Vége köszönetet mond dr. Raisz Gedeon szives fáradozásaiért, és szakcserti felvilágosításaiért — az értekezletet börtököszi.

Azután a megjelentek kocsikra ültek és a főispán vezetésével mellett megtekintették a városi kórházat, a városi szegényházat. Innen a bizottság a bajai út végén levő a »vármegyeyi szeretetház« részére megvett területet szemlélte meg, melyet a miniszteri kiküldött igen célszerű, szép és alkalmasnak talált egy 200 beteg ágygyal bíró városi kózkórház felépítésének helyéül. Vége a bizottság a nemes-militárii országuton, sorompótól nem messze fekvő városi földeket tekintette meg, melyet szintén kedvezőnek talált egy állami gyermekintertetés felállítására helyéül hol az internatussal egybekötött kertészet részére szükséges földterület bőven rendelkezésre állna.

Miután a főispán a bizottság fáradozásait megköszönte, — a bizottság szétoszlott; Raisz Gedeon dr. mint a főispán vendége dicsérelőleg nyilatkozott Zombor város szép ligeteiről, corsojáról és fával szegélyezett tágos utcáiról és kedves emlékekkel távozott városunkból.

Városi ügyek.

»C Hirdetmény. Zombor szabad

királyi város tanácsa részéről emellen közhírré tétetik, hogy a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszter úrnak, 1903 évi április hó 27-én kelt 1787. P. M. számú rendelete alapján, a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság folyó évi április hó 28-án kelt 69/főn. 903 számú körlevellel, a közadónak és a közadók módjára beszedendő kincstári és egyéb követeléseknek végrehajtás útján való behajtását egész általánosságban további intézkedésig beszüntette. A behajtás iránt eddig kiadott és még nem véglegezett, valamint ezután kiadandó e részbeni rendelkezések fogantatására addig függőben és visszatarthatandó, még a fentidézett rendelet hatályaon kívül nem helyeztetik. A fenti rendelkezés által az önkéntes adó és egyéb kincstári követeléseknek beszolgáltatása érintve nem lévén, ugy a községi (városi) valamint a m. kir. adóhivatali pénztárak által ezután is elfogadandók az önkéntes befizetések. — Mindazonáltal az adófizető közönség jóakarataulag figyelmeztetik, miszerint saját érdekében áll, hogy köztartozásainak lerovása tekintetében úgy mint eddig, ez alkalommal is tegyen önkéntes eleget ebbeli honpolgári köteletségének, nehogy később késedelmi kamatok felszámításával terhelhessenek azok, a kik köztartozásuknak jószántából való lerovásában elmaradtak.

»C Hirdetmény. Zombor szab. kir.

város törvényhatósági bizottsága a Gyakolay Rozália féle ösztöndíj alapítvány alapító levelét módosítván, ezen módosított alapító levél a városi kiadó hivatalban 30 napon át közzeszlésre kitűtik azzal, hogy netán az ellen beadandó felelőbevételek a városi tanácshoz czimezve a fenti határidőn belül benyújthatók.

»C Hirdetmény. Zombor sz. kir.

város központi választmánya részéről az 1876. évi XVIII. t. c. 2. §-a s az 1879. évi XV. t. c. 146. §-a értelmében közhírré tétetik, hogy Zombor szab. kir. város országos képviselőválasztóinak az 1904. évre érvénytelen bírándó ideiglenes névjegyzéke kiigazítatván, az a városháza tanácsstermében f. évi május hó 5-től május hó 25-éig terjedő 20 napi időtartamra közzeszlésre fog tétetni. Ezen névjegyzék ellen s az 1899. XV. t. c. 151. §-a alapján esetleg emelendő felszólamlások május hó 5-től május hó 15-éig, csakis az illető választó-

kerületbe felvett egyének által, — s ezen május hó 25-éig szintén közszemlére kitéendő felszámolásokra az észrevételek pedig csakis a felszámolásra jogosultak által május hó 16-tól május hó 25-ig a szükséges okiratokkal felszerelve, a városi tanácsnál a központi választmányhoz címelve, benyújthatók. Az ezen határidő alatt a névjegyzék ellen beadott felszámolások s a felszámolásokra tett észrevételek felett a központi választmány folyó évi július hó 1-től július hó 20-ig, határoz, mely határozatok július 20-tól 30-ig közszemlére tétetvén, azok ellen a közszemlére kitélt napjától számítandó 10 nap alatt, vagyis július 30-ig — az 1899. XV. t. c. 148. §-a a), b), c) pontjai értelmében kézbesített határozatok ellen pedig a kézbesítés napjától számított 10 nap alatt a m. m. kir. kuriához intézett felbeszédek a központi választmány elnökénél írásban nyújthatók be.

Hírek.

* **Kinevezés.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Friesz József drt a szabadkai állami gyermekmenhely igazgató főorvosává, Balázs Tihamért pedig ugyanezen intézet gondnokává nevezte ki.

* **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Dianovszky Vilmos apatini járásbírósi aljegyzőt a balassagyarmati törvényszékhez jegyzőnek kinevezte.

* **Kinevezés.** Herold Gyula m. kir. csendőr hadapródot 6 Felsőre a király m. kir. csendőrhadnaggyá kinevezte.

* **Előléptetés.** A király Nickl Vilmost es. és kir. alezredest — a zombori társadalomnak volt kedves tagját — ezredessé léptette elő.

* **Műkedvelői előadás.** Fokozott érdeklődéssel járja a zombori közönség a péntek és szombat esti műkedvelői előadásokat, melyek hirdetett műsor után itélve a jókedv és vígság jegyében fognak lezajlani. Társadalmunknak haute crémeje szövekezett ezuttal, hogy a világot jelentő deszkákon Thália istenasszonyának áldozzon. A belépti díjából befolyt összeg a korecsolya egyesület pénztárát fogja gazdagítani és tekintve az előadások iránti általános érdeklődést, remélhető, hogy mindkét estén telt ház fogja honorálni a műkedvelők fáradozását. A szereplők névsorában ott találjuk a zombori mindkét nembeli jeunesse dorée legkiválóbbjait, de szép asszonyokban sincsen hiány. A sokat ígérő és változatos műsor, melynek minden pontja a közönség megkaczagtatására törekszik, már eleve biztosítja a sikert. A műkedvelők előadásait a következő szöveggel hirdeti a falragasz: Műkedvelők előadása május 8-án és 9-én. A zombori korecsolyázó egyesület javára a városi színházban május hó 8-án és 9-én előadás lesz mindenik napon a következő programmal: I. Prolog. Irta: dr. Gózdus Elek úr. Elmondja: dr. Balogh Ernő úr. II. Valami hibája van. Vigjáték egy felvonásban, írta Goudinet, fordította Gabányi Árpád. (Rendező: dr. Balogh Ernő úr.) Személyek: De Lusan André, orvos dr. Késmárky Béla úr. Cecile, neje Fernbach Károlyné úrasszony. Balancourt, magánzó Konyovits Antal úr. Nanette, szobaleány Bakó Elekne úrasszony. Inas Falcione Lajos úr. Színhely: Páris. Sugó: Kulits Márton úr. III. Egy víg dalos társaság. Tagjai: dr. Balogh Ernő, Kelő Mór, dr. Késmárky Béla, Marschall Béla, Rácz Soma, Szántó Károly, Türr Aladár urak. IV. A komédiáns. Vigjáték egy felvonásban. A pozsonyi Toldy-kör pályázatán első díjat nyert mű Irta: Almási Balogh Loránd. (Rendező: dr. Balogh Ernő úr.) Személyek: Horkay Lajos dr. Falcione Árpád úr. Vilma, neje Kará-

son Olga úrlány. Zoltán, Horkay unokaöccse és gyámfia Falcione László úr. Piroksa Zoltán neje Preszly Nelly úrlány. János, inas dr. Moldován Lajos úr. Történi vidéki városban, Horkayék lakásán. Idő: jelenkor. Sugó: Kulits Márton úr. V. Arnyképek. Rendezői: Krump Vilmos úr. A dalos társaság műsora és az arnyképek részletes programja az előadás napján este lesz kapható.

* **Kinevezés.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Nartin János segédjegyzőt az ókéri, Ternák János segédjegyzőt a karavukovai, Mandits Sándor irnokot a bajnoki anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

* **Flórián-ünnep.** A tüzoltók pártosának Szt-Flórián ünnepét a zombori önk. tüzoltó-testület Czedler János parancsnok vezetésével a dísz egyenruhában zászló alatt jelentek meg, — mely alkalommal a zenét a gyermekzenekar szolgáltatta.

* **A zombori járásbíróság.** A zombori járásbíróság május elsejétől új épületbe költözik. Erre vonatkozólag a bíróság vezetője a következő értesítést közli: A zombori kir. járásbíróság a jelenlegi helyiségeiből — vagyis a városlázi épületből és a Késmárky-féle házából folyó évi május hó 15-én, a vármegyeház terén levő Odry-féle házba költözködik át s folyó évi május hó 15-étől kezdve ott működik, mely napról kezdve tehát a tárgyalások ott tartatnak, a beadványokat ott kell leadni, a pestai küldeményeket oda kell címezni s az értesítések ott kaphatók.

* **Kitüntetés.** Deák Andor Gsonopla község jegyzőjét az 1902 évi útdó behajtása körül tanúsított sikeres tevékenységéért a vármegye alispánja harmincz korona jutalom-ban részesítette.

* **Furcsa vedők egy boltban.** Tegnap d. előtt két hatalmas, félelmet gerjesztő schwajczi bika megdühödvé végig száguldott a nagy utca aszfaltján — s midőn már itt végig izesztelte az arra menőket, a piacon átmenve Sztrilich Zsiga boltjába mindkettő szépen besétált, halálos reméltet kelte az ott levőkben, — de miután ott semmit sem akartak venni, dorongokkal kitérítették őket.

* **Előléptetés.** Kirchner Jenő zombori földink a 62. gyalogezred os. és kir. hadnaggyát a király löhadnaggyá léptette elő. Ugyanezek a király örnaggyá léptette elő Morgenstern kapitányt a es. és kir. 68. gyalogezrednél kiévekkel előbb városunk társadalmának közkedvelt tagja volt.

* **Műút építése.** Bács Bodrogvármegye a kernyája-ómorovica-topolyai törvényhatósági közül Ómorovica és Topolya községek közötti szakaszának műültá leendő kiépítésére a vármegye szakhatázan kistermében Zomborban, f. evi május 20-án, d. e. 9 óra-kor zárt ajánlatokkal versenytárgyalást fog tartatni. Költséglőrányalt 130.040 korona, bálnálpénz 13.000 korona. Az írásbeli ajánlatokat f. év. május 19. d. u. 5 óráig kell beadni az alispáni hivatalhoz Zomborban. A részletes feltételek és műszaki íratok a zombori m. kir. államépítészeti hivatalnál tekinthetők meg.

* **Mezőgazdasági- és iparkiallítás Zentán.** Ezen év augusztus havában (15-től 25-ig) Zentán tartandó Mezőgazdasági- és iparkiallításra nagyban folynak az előkészületek. A Mezőgazdasági osztály bejelentő-ívet a napokban küldte szét a Gazdakör kiállítás rendező bizottsága. A mezőgazdasági osztály különösen a vető magvak kiállításra (vetőmagvasírra) és a magtisztítógépek kiállításra fekteti a főszűt. A kiállítás ipari osztálynak szép sikere az eddigi jelentésekkel teljesen biztosítva van a háziipari nagy csoporton kívül eddig jelentkezett 96 zen-

taí és 54 vidéki iparos kiállító, de a jelentkezők még mindig folyamatban vannak. A Gazdakör a kiállított tárgyakból tárgysorsjátékot rendez. A 60 filleres sorsjegyek elárúsítása már megkezdődött. A kiállítás iránt, melynek védnöke Latinovits Pálbácsmegeyi főispán, nem csak Zentán, de az egész Alföldön nagy az érdeklődés.

* **A beteg képviselő.** Dr. Hadzsy János a külv. vereszi kerület beteg országgyűlési képviselő a budapesti törvényeszk által kiküldött s leghíresebb szakorvosainkból álló bizottság megvizsgálta azon czélból, hogy baját megállapítsa s amennyiben szükséges, az ideiglenes gondnok kirendelése iránt javaslatot tegyen; a bizottság a képviselő közállapotát kielégítőnek találta s konstatálva az általános javulást, kimondotta, hogy a betegség mivoltát ez idő szerint kétséget kizárólag megállapítani nem lehet, hanem e czélból — ha a teljes gyógyulás addig be nem állana — a beteget három hónap múlva újból megvizsgálják, kimondotta a szakbizottság azt is, hogy ideiglenes gondnok kirendelésének szüksége fen nem fog ez idő szerint. A múlt napokban a képviselőről aggasztó hírek kerültek forgalomba, de most — mint értesülünk, — állapota jobbra fordult.

* **Névmagyarosítás.** Herczenberger Ferenc zombori lakos, valamint Károly és Nándor fiai Hercegre magyarosította nevét.

* **Új templom Bács-Topolyán.** Császka György katoecsaí érsok és id. gróf Zichy N. János s neje Kraay Irma grófnő, mint kegyurak véglegesen megállapodtak abban, hogy Bács-Topolyán egy új, nagyarányú díszes templom építtessék a régi-nek helyére, megállapodtak a tervben is, amennyiben a pályatervek közül a „Krisztus Urunk“ jeliségűt választották együttesen, e terv ó-góthi stíly, szerzője Raichl Ferenc, szabadkai építész-műnök. A templom egyike lesz Bácska legszébb templomának, az építési költségek a kétszáz-ezer koronát meghaladják.

* **Bucusanquett.** Sarkadi György a topolyai járásbírószág vezetője — saját kérelmére az újdéki kir. törvényeszkhez helyeztetelt át miat törvényeszi bíró, ez alkalomból esütörtök este Topolyán a „Társaskör“ tiszteletére társasvacsorát rendezett, melyen 48-an jelentek meg a tagok közül. Az első felköszöntőt Bodrogh Mor, a kör elnöke mondotta a távozó járásbíró élletve, utána Rektorsz Károly a járásbíró, a járásbíróság e. i. vezetője bucsuzott tőle mint volt főnökétől, majd a közigazgatási hatóságok nevében Császka Péter főszolgabíró mondott toaszólt, ki után az ügyvédí kar nevében dr. Czirály Gábor mondott bucsubeszedet. Somogyi János mint ügyész megbízott, majd mint a „Jópipák“ elnöke köszöntő-étől őt, a jogkörös közönség érzelmet Koch Bernát tolmácsolta, ki után dr. Békeffy Károly mondott felköszöntőt, kinek toaszóját Koczák János követte, ki a járásbíróági tiszviselő-ök nevében bucsuzott volt főnöküktől; dr. Sirichl György a járásbíró és a bíróság itt maradt tagjait és hivatalnokait élletve, végül Grúts Miklós bucsuzott el a távozó járásbírótól, ki meghatolton mondott köszönetet a barátság és elismerés ezen szép megnyilvánulásáért.

* **Nemeslekküadomány** B. Bresztovácson Leopold Antal és neje szül. Fernbach Borbála egy 9000 korona értékű házat vettek meg s iskolaalap címén a róm. kath. hitközségnek ajándékozták.

* **Öngyilkosság.** M. hó 30-án a reggeli órákban özv. Julász Jánosné sz. Király Zsófia pacseri lakos ideggrahomában felakasztotta magát, s mire észre vették már halott volt. Az orvosi vizsgálat megcélte alkalmával kiderült, hogy öngyilkosság forog fenn, mely esetről a jelentés a felettes hatóságnál megtétetett.

*** Odium néhány ügyvéd ellen.** Zomborban éretlen suhanczkodás jelét adja valaki, mert néhány ügyvéd címtábláját talán csupa odumból éjjelként bepiszkolja sőt még azokat le is szaggatja. Az ilyen elítélendő tett megakadályozására felhívjuk a rendőrség figyelmét.

*** Öngyilkosság** Graf Jakab szeghegy lakos a múlt hó 26-án felakasztotta magát; a vizsgálat megejtése alkalmával hozzátartozói azt adják elő, hogy nehéz korszakban szenvedett Graf s e miatt lett öngyilkos.

*** Arczképlelelés.** A szabadkai főgymnasium tanári kara Platz Bonifác tanker. kir. főgazgató iránt érzett tisztelete és szeretete kifejezéséért megfestette a főgazgató arcképét s azt múlt vasárnap, ápr. 26-án a főgazgatónak Szabadkán tett hivatalos látogatása alkalmával iskolai házi ünnepély keretében leleplezték.

*** Duna-ünnepély.** Az az óriási érdeklődés, mely az egész országban mutatkozik a május 13-iki Duna-ünnepély iránt, igen helyes intézkedésre ösztönözte a rendező-bizottságot. A vidéki közönség ugyanis csak az ünnepélyt közvetlen megelőző napokon érkezhetik Budapestre és csak ekkor válthatja meg jegyeit a tribünökre és séta-hajókra. Hogy azonban a közönségnek ez a része a budapesti közönséggel szemben hátrányba ne jusson, a rendező-bizottság a vidékről feljövők számára nagyszámu tribün-jegyet tart fenn. Ezek a jegyek a legjobb helyekre szólnak, mert az ünnep országos jellegére való tekintettel a vidéki közönséget a legnagyobb előzékenységgel fogadják a rendezőség. Támogatja ebben a törekvésében a Máv. menetirodája is, mely az ünnepélyre külön lakásirodát szervezett. Több ezer kényelmes és olcsó lakás áll a vidéki közönség rendelkezésére. Akik lakást akarnak rendelni, már most megtehetik azt. Egyszerű levélbeli felszólításra a Máv. menetjegyirodájá (Vigadó-ter.) mindenkinek alkalmas lakást tart fenn.

† Halálózás. Dékits Kálmán m. kir. posta- és táviráda főtiszt zombori lakos f. hó 5-én meghalt. A posta-táviráda hivatalban buzgó és lelkiismeretes tisztviselőjét vesztette. Nagy részvét mellett temették el tegnap délután.

*** A kártyajáték áldozata.** Krizsák Antal mélykúti cipész 240 ft készpénz véve magához, egyik szomszédos községbe ment az országos vásárra; itt hamis kártyajátékosok közé keveredett és pénzét csaknem teljesen elvesztette. Hozzá tartozói haragjától felvén, nem mert hazamenni, hanem bement Szabadkára s miután itt pénzének utolsó maradványait is elmulatta, öngyilkossá lett.

*** Dr. Kalmár Antal könyve az esküdtek előtt.** Dr. Kalmár Antalnak, szenzációs közjogi munkájában a budapesti ügyészség tudvánvölög királysérleést talált és a miatt a kiváló munkát megjelenése után elkolozta, párbe fogván annak iróját. A király sértési perben az esküdtzéki tárgyalás jövő hó 14-én lesz Budapestén. Az esküdtzék elnöke Agoraszló elnök, az előadó Doleschall bíró, a vádhatóságot maga a főügyész képviseli, dr. Kalmár Antal Eötvös Károly fogja védeni. Az egész országban óriási az érdeklődés a június hó 14-iki esküdtzéki tárgyalás iránt.

*** Hemopatia.** (Vérgyógyítás.) E hathatós és fényes eredményeivel magában álló gyógymód a legtróvidebb idő alatt megnyerte a felső és legfelsőbb körök bizalmát és mint legbiztosabb és legjobb gyógymód lett elismerve. A már ezrekre menő gyógyult, mint lelkes apostol terjeszti e kezelést, mely kellemes, egyszerű és a hivatalos teljesítésében nem gátol; de eredményeiben tökéletesebb, mint bármely fürdő vagy intézeti kezelés. Dr. Kovács

J. fővárosi orvos, ezen gyógymód megalapítója és egyedüli képviselője, most kezdő tavaszi kurát, melyek — mint tizenöt évi tapasztalat mutatja, — a képzelhető legsebbe sikerrel járnak asthma, szív, tüdő, vese, gyomor és bőrbajoknál, idegbetegségeknél (neurasthenia), (hysteria) és makacs bőrbajoknál. Ösztönös ajánljuk e felsorolt bajok egyikében szenvedő de eddig fel nem gyógyult betegeknek, hogy vegyék elsősorban a vérgyógyítást igénybe. Dr. Kovács J. kinek Budapest, váci-körút 18. sz. I. emelet alatt egy e czélra szolgáló rendelő intézete van, ott naponta beteget fogad és meghívásokra betegeket látogat, a fővárosban és a vidéken. Levélbeli megkeresésre szívesen felvilágosítással és tanácsosall szolgál.

† Halálózás. Göndör Ferencz öbesei tanító viruló neje született Rieger Ida e napokban meghalt Obecsen. Halála általános részvétet kellett.

*** Agycnyomta a kapu.** Maravicz János 2 estendő kis fia Szántován a kapu mellett jászadozott, amikor a kapu a fiura dőlt. Mire a szegény gyermeket a kapu alul kiszabadították, már kilehelte ártatlan lelkét. A gyermek holtestét felboncolták a bajai bíróság kézbejöttével.

*** Baromfityezésés Bácsmegeyében.** A földmívelési miniszter értesítette a bácsmegeyi gazdasági egyesületet, hogy a baromfi fejlesztése és az azzal kapcsolatos tojás és tollértékesítés előmozdítása érdekében a gazdák meglevő baromfiállományát nemes fajúra kicseréli és pedig teljesen díjtalanul. A gazdasági egyesület vezetősége tehát megkeresi a községi előjáróságokat írják össze mindazokat, akik e cserére hajlandók.

*** A Dunai ünnepély** alkalmából mely 13-án lesz Budapestén, van szerencsém a t. közönség b. figyelmét Palais Royal című üzlettemre (Budapest, Koronaherczeg-utca 8. Haris-bazár) felhívni. Raktáram, mely a legdívatosabb francia és angol díszmű cikkeknél egyik legnagyobb telepe, rendkívül dús választékot nyújt francia gyantám utánzatú ékszerekben. Üzletem különlegességeit képezik: Valódi structoll-legegyezők, ezüst és díszműbotok, óraláncok, mellűk, fűlfűgők, ugyszintén bőr-díszműtárak. Most érkeztek meg Párisból a legújabb övek, vicsatok és kiegészítők. Ez alkalommal vidéki vevőmet 10% árengedményben részesítem! Számos látogatást kérve, maradok kitűnő tisztelettel Orlai Sándorné „Palais Royal“ Budapest IV. Koronaherczeg utca 8. (Haris bazár.)

A tiszteit olvasóközönség figyelmét felhívjuk lapunk mai számában megjelent Gaedicke A. osztályosjeggyűjtőde hirdetésére.

(**Jó Tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből, Budapestén a „Sétateri“ vagy a „Margit“ fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly barmulatra méltó és gyönyörű sétateri részére.

Közigazgatási bizottsági ülés a városnál.

Zombor szab. kir. város közig. bizottsága f. évi május hó 4-én délután 3 órakor Latinovits Pál főispán elnökelele alatt ülést tartott.

Jelen voltak: Hauke Imre polgármester, Gyurisits György főjegyző, Pocsay Sándor t. ügyész, Dekker Pál és Lang Gyula tanácsnokok, dr. Poppovits István főorvos, Szigeti István h. püligazgató, Sztankovits György kir. főmérnök, Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő, Kerekes János kir.

ügyész, dr. Alföldy Árpád, Kozma László és dr. Konyovits Dávid bizottsági tag urak. Mindenek előtt a havi jelentések tárgyalattak az egyes szakelőadók által. Hauke Imre polgármester jelentése a közig. ág f. é. április havi állapotáról. A tanácsai iktatóba érkezett 1508 drb, ehhez hozzáadva az előző havi hátralékot, elintézendő volt 2441 drb; ebből elintéztetett 1616 drb. Hátralék 825 drb.

A községi bírósághoz érkezett 190 drb, elintéztetett valamennyi. A rendőrkapitányhoz érkezett 882 drb, elintéztetett 802, hátralék 80 drb.

Tűzeset 2 ízben fordult elő, eltolonczoltatott 3, áttolonczoltatott 16 egység.

Dekker Pál tanácsnok a gazdasági ügyek 1903 évi április havi állapotáról következőkben terjeszti be jelentését: 1903 márczius hó végével elintéztelen darab nem volt, — április hóban pedig beérkezett 243, melyből 239 elintéztetvön, hátralék 4.

Dr. Poppovits István főorvos jelentése szerint közegészségügyi állapot elég kedvezőnek mondható, amennyiben az iskolába járó gyermekek egészségi állapota teljesen kifogástalan és komoly betegedés a tanulók között elő nem fordult.

A népmozgalmi adatok is teljesen lelelítő, amennyiben 58 halálózással szemben a születések száma 83.

Nevezetesebb halálók:

I. Ragályos betegségek:

hasihagyász 1,

vörheny 2,

II. Egyéb betegségek:

vele született gyengeség 2,

göresök 13,

bélhurut 4,

tüdőgyulladás 7,

tüdőgümőkör 7,

gyatulás 2,

viszibetegség 3,

agzkori végmikemülés 8,

egyéb más betegség 4.

A helyi piacti cikkek megvizsgáltatnak és a vizsgálat eredménye teljesen kifogástalan volt.

A kir. tanfelügyelő jelentése szerint az iskolai gy állapota teljesen kifogástalan volt.

A kir. ügyész jelentése szerint a zombori kir. tszéki fogházban a múlt hó folyamán 80 letartóztatott egység volt letartóztatva és pedig: 1.) jogerősen elítélt elzárásra 13, jogerősen elítélt fogházra 10, jogerősen elítélt börtönre 30, jogerősen elítélt fegyházra 4. 2.) elítéletlen vizsg. fogoly 15. 3.) felebbezés alatt álló vizsg. fogoly 8. Összesen 80.

A kir. főállatorvos jelentése szerint az állategészségügy állása teljesen kielégítő, a mennyiben a sertésvész hatóságilag megszünttetett és semmiféle más ragadó állati betegség elő nem fordult.

Irodalom.

A Divat.

— A Divat Újság-ból. —

Levelünk a szép május elsőjén kell, hogy megjelenjen. A mikor a nyomda már javában sürgel, még benne vagyunk egy rút, szeszélyes áprilisban, a melynek néhány zord, viharos napja sok szép reményt tett tönkre szép hazánkban és egyebütt és sokunknak minden reményét elfújta egynehány szép nyári ruhára vagy kalapra. Dehát azért a divatúdosítónak nem szabad lementálnit, hanem liven be kell számolnia arról, a mi az idén újdonságban kínálkozik.

Van idő, a mikor a disztésnek egy bizonyos formájához annyira ragaszkodnak, hogy csaknem kizárólagosan alkalmazkazzak. Így voltunk egy ideig a hullámvonalas és cikk-cakkos tűzéssel és pánttűzéssel és így vagyunk most az a la greque mintával. Minden ruhának és minden felöltőnek ezzel a bizarr szépséges disztéssel találkozik, a mely oly sajátosság olmassággal bonyolódik be és ki. Az a la greque mintája és a szőlődisz az általános. Szőlőfűrtöt és szőlőlombot tesznek a kalapra. Szőlőfűrtöt és szőlőlombot applikálnak báronyiból, plüssből a felöltőkre, ruhákra vagy pedig himnák zsemliával. A legteljesebb része ma egy ruhának különben mindig a kalap. Irtek már, hogy a divatos minták mégis csak a lapos marad. Alig

is lehet más, mert a ma divatos díszítés rengetegét csak egy ilyen laposforma bírja meg. A karima és az elj mintha egészen egyben volna, de ez csak látszat. Elöl szélesen ernyősen hajlik, hol oldalra — a dísz szerint, — hátul mindig lesimul a konty fölé, hogy a rajta végigfűtő és lecsüngő fátvol, szalag- és lombdísznek egy kis támaszt nyújtson. A dísz elközelítetlenül gazdag és néha mégis az egyszerűség benyomását teszi, például a mikor a karima alja merő kreppalazs és csak a két fül fölött, de a karima alatt van egy kis virágdísz, a tetején meg egy drága csipke vagy arany fátoltakáro.

A nyári divat szoknyái örvendetes püvidülést mutatnak, de a mit hosszabban veszílenek, azt lent bősbőgben nyerik. A fűvátat a város, persze csipkésdíszszel. A csipke mellett a tűzős és a színes paszpól járja. A mi a formát illeti, a legújabb az elől végigfűtő keskeny lap, az ehhez illeszkedő vagy elől kiinduló csipőpánt és az erre dusan ráncolt alj. Persze ez a forma leginkább a lenge batiszkolméknek és egyéb könnyűségeknek felel meg. A derék ezereféle. A kurta bő zsáketűk utánzó szellős forma, melyet divatnak is több képen bemutat, igen alkalmas nyári divatnak mutatkozik. Kiváltképpen felhívám egy kissé hízásnak indult szépeinket a lapunk hátsó lapján adott mintára, a mely hátul egybenzabott, elől pedig egy kis lebegő zsakotformát mutat.

Hogy az ujjá egy divatos ruhának hány főle, annak a esoda a megmondhatója. Nemokára odajutunk, hogy egy és ugyanazon a ruhán kötféle formája lesz az újjának. Vagy álltól bő végig, vagy könyökölt le felé, vagy csak a csuklyó fölött, a hol aztán vagy szélesen visszahajol, vagy zacsokosan van elmes módon mindonföle ráncba törve, esírvé-esavarva vagy még a kezünk fejtét is elfedve lifeg, mint egy kínai kávtós ujj. Különböznék lapunk hű képét adja a tavaszi divat sokféleségének.

A Divat Újság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyede- rére, postán való szétküldéssel, két korona husz fillér. Előfizetni legelőszörűben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Újság kiadóhivatal a Budapeston, VIII., a Róck Szilárd-utca 4. számú házában van.

— Szemere György, a kinek „Egyéni, ség” című színművét nagy sikerrel adják a budapesti Nemzeti Színházban, a legartalmasabb iróink egyike. O réa is rá illik művének a címe, hogy: „egyéniség” és pedig fölötte érdekes, előkelő irói egyéniség, mert nagy tehetségi, erős meggyőződésű férfiú. Együtt érzünk vele, mert az erkölcsi tisztaságnak és némes ambícióknak oly igaz és türelmetlen vágya nyilatkozik minden munkájából, hogy lehetetlen egyetlen sorát is érdeklődés nélkül olvasni. E teljes kvalitásai legjobban érvényesülnek „A halász regénye” című könyvében, mely valomennyi eddigi munkája között a legsikerültebb. Vas Górebán óta még nem figyelték meg iróink oly élesen a magyar nép-lélek sajátosságait, mint a hogy Szemere teszi ebben a kötetében: a Kelemen halász alakja oly szerzői kus, mint hogyha bronzból formálta volna a plasztikus, a ki járt a Tisza partjain, ráismer erre az alakra, — nem mondjuk, hogy egy emberben, hanem több, különböző emberben, a kiknek egyéniségéből Szemere mind ellöste az általános jellemző vonásokat, hogy ebben az egyben az őstípus magaslátára emelje őket. Maga a romantikus mese, úgy szólva egyetlen hosszú, lélektani rajz: a feleségétől, legdrágább kincsétől megfosztott halász lelki túlságának kaleidoszkópja, melyben az egyszerű érzések és szíjaz indulatok minden fokozatának az őryalatait megtaláljuk. A halász vendégül lát egy betyárt, a ki a pantuorok fölöznek; a betyárnak megtetszik a halász feleség s mikor a férj ezt nem tűri, a két férfi ököre megy, s a halász leüti a betyárt; de mikor ez aztán fölcsodított és szökik, nem árulja el a panduroknak, hogy merre menekült. A betyár szemébe mondta neki, hogy bosszút áll, és szavát is tartja, mert elarolja Kelemennek a feleségét; de nem bántja az asszonyt, mert ez hű marad a férjéhez. Kelemen aztán keresi a feleségét, — keresi hát hosszú esztendőn át s végre meg is találja. Elkor szentöl-szembe kerül a két halász ellenség, és a halász — megboosát a betyárnak. Ez pedig, a ki idő közben „becsületés” emberré lett — agyonlövli magát. Érős, nagy kitörések vannak ebben a regényben, és Szemere nek meg van az a talentuma, hogy a nyelv hatalmával és ehhez hasonló kemény szavakba tudja önteni a fözlakított indulatokat. „A halász regénye” a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg: a csinos kiállítású kötetet Neográdi Antal kiváló festő eredeti képei díszítik. Az ára fűzve 2 kor. 80 fillér.

„A Vasárnapi Újság” május 3-iki száma 29 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Filharmonianak 50 éve” képekkel — a budapesti filharmoniai társaság válasszmánya és zenekara) Keresty Istvánról. — „Sorsunk.” Kölemény Ambróvics Dezsőtől. — Regénytár: „Az a bizonyos Mikos.” Elbeszélés. Irtá Mikszáth Kálmán. — „Fölfel.” Regény. Irtá Vértési Arnold (Goró Lajos rajzaival). — „A nádasban.” Regény. Irtá Karazin N. Prosz. eredetiből fordította Ambróvics Dezső (képekkel). — „Egyéni-

ség.” Szemere György színműve. Szűry Dénes-től. — „Erzsébet királyné szobra Meránban” (képek). — „Kopár löldön, Montegrói kép.” Ifj. Wlassics Gyulától (képekkel). — „A képviselői és tájéka.” Karczolat. Mikszáth Kálmántól (képekkel Goró rajza és pillanat-fényképek ntán). — „Gróf Csekonyics Jánosné” (arczképek). „Kisfaludy Árpád” (arczképek). — „Szerbina halála” (képek). — „El oda el!” — „Niklós montenegrói fejedelem költeménye: a szerb eredetiből fordította Szász István. — Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg slb. reudes heti rovatok. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedére négy kor., „Politikai Újdonságok”-kal és „Világkroniká”-val együtt hat korona.

Bács-Bodrog vármegye apatini járásának főszoigabirájától.

1639/1903.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bresztovác községében lemondás folytán megüresedett és 800 korona évi fizetéssel javadalmazott irnok-végrehajtói állásra folyó évi junius hó 1-ére pályázatot hirdetvén, felhívom pályázni óhajtoikat, hogy eddigi alkalmaztatásukat és minősítvényüket feltüntetve okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám a jelzett határidőre nyújtsák be.

Apatin, 1903. évi április hó 22-én.

Matkovits Béla, főszoigabiró.

Pályázati hirdetmény.

Csataalja községben lemondás folytán üresedésbe jött irnok-végrehajtói állásra ezennel pályázatot hirdetek, felhívom ennőlfogva a pályázni óhajtoikat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám május hó 15-éig annál inkább nyújtsák be, mert a később beérkező folyamodványok tekintetbe nem vétetnek. Az irnok-végrehajtó javadalmazása 600 korona készpénz, havi előleges részletekben.

Baja, 1903. évi április hó 30-án.

Vojnits Máté, főszoigabiró.

3200/tyk. 1903. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

A zombori kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zsumbera Máté sztanisits lakos végrehajtónak Zsumbera Verona bukinii (m. kir. cskítótelep) lakos végrehajtást szenvedő elleni 100 kor. tőkekezelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. trvszék területén lévő Sztanisits beltelkén fekvő kiskoru Verona végrehajtást szenvedő és kiskoru Zsumbera Máté társtulajdonos tulajdonú bejegyzett a sztanisits 2599 sz. betétben A † I sor. 2614/8 hrsz. 208 □-ól egész házra az 1881 évi 60 t. cz. 156. §-ának d./pontja értelmében 640 kor. ezennel megállapított kiállítási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1903. évi julius hó 28-ik napján délelőtt (10) tíz órakor Sztanisits község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiállítási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék képes órtékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszoiglatni.

Zomborban 1903. évi április hó 23-án A kir. trvszék, mint telekkönyvi hatóság.

Radány, kir. izségi bíró.

Ad. 3007/1903. p. szám.

Hirdetmény.

Melylyel közhírré teszem, hogy Páumann János és társainak Bugadzsím János Bács-Doroszló község birája és társai ellen B-Doroszló község határának tagosítása iránt folyamatba tett ügyben a zombori kir. törvényszék mint urbéri bíróság 3007/p. 1903. sz. a. kelt végzésével az előnyomozás és a volt urbéres birtokok jelenlegi tulajdonosainak megszavaztatása végett kiküldetvén, e végbőli határnapul 1903. évi május hó 25. napjának d. o. 9 óráját B-Doroszlón a község házára kitűztem.

Értesitem egyben érdekelteket, hogy szavazásra jogosítottak névjegyzéke a szavazás napját megelőzőleg nyolcz napon át a szokott hivatalos órák alatt B-Doroszlón a község házában az érdekeltek által való megtekinthetésre nyitva tartatik, s hogy az ellen észrevételeiket vagy kifogásaikat fenti határnapon a szavazás megkezdése előtt a bírői kiküldöttnél szóval vagy írásban előadhathják.

Értesitem még érdekelteket, hogy szavazni személyesen, vagy e célra különösen meghatalmazott által és pedig közjegyzőileg hitelesített meghatalmazás alapján lehet, továbbá, hogy a gyámság, vagy gondnokság alatt álló érdekeltek helyett a gyámok s illetve gondnok, avagy az illetékes árvszék által kirendelt ügygondnok szavazhatnak, s végül hogy a meg nem jelenők vagy a szavazástól egyébként tartózkodók a tagosítást kívánókhöz csatlakozottaknak fognak tekintetni.

Zombor, 1903. évi április hó 28-án.

A kir. törvényszéknel.

Szondy Mátás, kir. törvényszéki bíró, mint kiküldött.

Gazdasági és szőlőszeti-gépek

eladására jártas ügynökök és képviselők egy bécsi cégtől keresteknek, jutalék és napidij fizetés mellett. Csakis szakügyi urak legyenek ajánlatot, eddigi működésük ismerőli felsorálása mellett. Ajánlatok intézendők „Maschinen” névjegygyel.

LANDW. WOCHENBLATT,
Oest. Wien, I. Graben 27. czimére.

Svájci óra-ipar.

Csak 16 kor.

Szakértőknek, tisztelnek posta, vasúti és rendőrszolgálatok, valamint mindekinél, kinek jó órára szükség van, szíves tudomásul szedjük, hogy mi az eredeti gonfi 14kar. elektroarany-plaque remontoir órák „Glas-hittes” rendszer egyedüli elcsúsztatású órák. Ezek az órák natimagnetikus precízios szerkezettel vannak ellátva. Iceptonabbban vannak szabályozva, és kipróbálva és minden egyes órárt három évi irásbőli jóállást vállalnak. Az órák olyan melyek három évből, egy rusis fedőből (Savonnet) állnak, pompás esztétikusnak kiállásnak van az órákban. Az órák az órákban, melyek három évből, egy rusis fedőből (Savonnet) állnak, pompás esztétikusnak kiállásnak van az órákban.

azonbőli egy 14karat. aranyplaquez vassal, miattal őly eredeti hasonlóságok a valódi arany órákhoz, hogy meg szakértők által sem különbözethetők meg az 200 korona értékű valódi arany óráktól. A világ egyedüli órája, mely aha sem veszít el valódi arany kincsét. 10 000 utárvandókat és körülbőli 3000 díszelő levelet kaptunk e hónap legelsőjéig. Ara egy uri vagy női órának csak 16 kor. vana- és bérmentve. Minden órához egy birtok ingyen. Legújítások és beszelegetések arany-plaque-áknak iralé és bőlgyel részre (nyakláncok is) a 3. és 8. koronán. Minden meg nem felelő óra kifogás nélkül visszavetetik, miattal semmi kockázatás. Szetlekedés utánvagy a pénz előleges befutése ellenében. — Rendelvények intézendők.

Uhren-Verein d. Hans. Chronos Basel II. (Schwiz).
Levelek Svájcha 23. ill., levelezéknél 10 filléres bélyeggel eliatva küldendők. — Magyar levelezés.

Valódi posztószövetek öltönyökre
szállít a
posztó-gyáriraktár
Maxmilian Strebinger

ERÜNN, Josefstadt Nr. 2.

alábbi árszámok:

1 szelvény -- 3,10m.	K. 5,60 és 7.-	jó
hosszu, teljes föltö-	8.-, 10.-	jobb
öltönyök (nadrág,	11-14 és 16 főm	előnyök
mellényes kabát)esak	18-20 21 legfin.	előnyök

Divatkamarn, trikók és angol cheviot-ek
K. 23-25-27-29-31-33 és 35 szelvényenként.

Egy szelvény
fekete szalonruha-szövet
K. 16 és 21.

További szállítok

felöltő-szövetek-, loden-, ternir-, dosking-, tülzöltő-, veterán-, erdész- és lírce-egyenruha-szöveteket gyári árszámok.

Minták portó- és díjmentesen.
Pontos szállítás biztosított.

Minta nélkül, csak fent megjegyzett árak szerint megrendel áruk, ha nem conveniálnak, — vissza fogadtatnak.

Törlesztéses kölcsönök

engedélyeztetnek földbirtokokra a **Bácskában 600 korona, 700 korona, sőt 800 korona is katastrális holdenként.** Megvásárolt földekre a vételár háromnegyedrészé lesz megszavazva.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Schäffer Vilmos,
bankigazgató
SZEGEDEN.
Megbízható, szolid ügynökök alkalmaztalanak.

A szépség vagyon. A szépség hatalom.

Ez csakis a világ-hírű.

által ért-kező el-mely -

hőfehérré és bársenyű mává váruzó minden tisztátalan arczobrt és vörös kezeket.

Dr. A. C. Süly párisi bőrspecialista tanár arczopora a

„Mimosa“ „Mimosa“ „Mimosa“
eljesen ártalmatlan és tökéletesíti az Hona-crème által elért hatást.

Főraktár:
A Vörös kereszt droguériában.

Zombor, Kossuth-utca 161.

Kohitscher
„Zauerquelle“
gyógyvíz

gyomordaganatok és göresök, Bright, vese-gyulladások, torok- és gége-katarrusok, gyomor- és bél-katarusok, hólyagbetegségek, czukorbetegségek, rökedthasúság, májba-joknál.

Kiváló gyógyhatások!

Orvosilag ajánlva!

Károsúság
és egyttal fertős egészég előlérső tessék használni a növénykiölő készíttét.

valódi keleti tündér-cseppeket.
Nincs erős test, nincs erős csipő, hanem fiatalos nyúlanság, tozretős alak, graciosus formájú test, az életmód változtatása nélkül. Teljesen retényküli soványtúra, kel-lames, egyszerű használati mód. Nem diétetika. Nem gyógyszer. Természetes növénykióvat, jólállás, hogy az egészégre nincs káros hatással. Természetes hatása. Csak olsmérő nyúlkozatok.

Ezen orvosi kiválósguktól jónak talál cseppek nyúlanská tessék a testet, de az egész sápra nincs káros hatások, mint más készítményeknek. Nem használt hatások, hanem direkt az emésztésre és a sziszóvet-sejtekre hatnak, az arcvonásokat ifjítják és a testet ruganyosá és erőssé tessék. **Kimaradhatatlan hatás móméi, férőméi és gyer-mekéi.** Egy nagy üveg ára, sokáig eltar. 5 K., 3 üveg 12 K., 6 üveg 20 K. Széküldés titóktartással utánvételt vagy a pénz előleges beküldése esetén. Megrendelések intézendők:
Petrovics Miklóshoz, Budapest, IV., Bécsi-utca 2.

KEIL-LAKK

(Glaser)

legkifünőbb mázóoló-szer puha padló számára.

1 nagy palack ára fnt 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 45 kr.

Arany-fénymáz

képkerekek stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glaser“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-aszaltok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — Mindenkor kaphatók:

Weidinger S. és Zs. cégénél Zombor.

Mészáros Miklós

a magyar kir. szabad. osztályosrajtók főírásfője
Budapest, VIII., József-kört 22-24.

ajánlja a m. kir. szab. osztályosrajtók főírásfőjéből való közvetlen beszerzését eredeti árában:

1/6	1/4	1/2	1/1
1.50	3.-	6.-	12.-
			korona.

Megrendeléseket csakiszerzésből postánalványon kérem

Huzás már május hó 22 és 23-án.

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kules“

Jeggyel

legjobb, legkládósabb s ennőfogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Igen nagy volt az öröme
 nagyrabecsült négy vevőknek, akiknek április hó 22-én
 a nálunk nyert

600.000
 koronás jutalmat az
 koronás főnyereményvel együtt
5.000

összesen 605.000
 koronát szegében
kifizettük.

az 57080 számú sorsjegyre
 Hivatkozással a rendkívüli szerencsés eredményre az I. osztályú sorsjátékhoz a sorsjegyeket a tervszerűen megálapított trakon ajánljuk, és pedig:

- 1 sorsjegy 12.— kor. 1 sorsjegy 3.— kor.
- 2 sorsjegy 6.— kor. 1 sorsjegy 1.50 kor.

TÖRÖK A. és Társa
 bankháza

a legnagyobb és hivatalos szerencsétől kegyelt osztálysorsjáték-üzlet

Budapest,

Központ:

Teréz-körút 46. sz. szám.

Fiókok:

Váci-körút 4, Muzeum-kő ut 11, Erzsébet-körút 54.

Törlesztéses kölesönök
 engedélyeztetnek földbirtokokra a Bácskában 600 korona, 700 korona, sőt 800 korona is katastrális holdonként. Megvásárolt földekre a vételár háromnegyedrészé lesz megszavazva.
 Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál
Schäffer Vilmos,
 bankigazgató
SEGEDEN.
 Megbízható, szolid ügyönkök alkalmazatlnak.

Az egyedüli Valódi angol
A. Thierry gyógyszerész BALZSAMA
 Egészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek esomagozósa törvényeg védve van.
 zen balzsam úgy külsőleg, mint belsőleg használandó. 1. Egy feltűnőmulhatatlan ható gyógyszer tüdő- és mellbetegségeknek, enyhíti a hurutot, anyáknak feloldja, eloszítja a legfájdalmasabb köhögést és gyógyítja a régi bajokat is. 2. Kétféle hatóanyagot tartalmaz, rekedtség és mindenféle torokbajoknál stb. 3. Haj minden lázas állapotot tökéletesen elgyógyít feltűnően, gyorsan gyomorgörését, kökilit és szagatát 5. Evvel behalajto és vértisztító szer, tisztítja a veséket, eloszlatja a köpvelt betegségekét és erősíti az étvágyat, valamint az emésztést. 6. Előnyösen használható fogaknál és mindenféle fog- és szájbetegségeknek, megszünteti a felbőgögést, a száj és a gyomorból eredő rossz szagot. 7. Osdaszor mindenféle sebekre, forró és más bőrkifutások, szemölcsök, égés sebeké, megfagyott tagok, megszünteti a fejtájt, fejtájtájköszvényt s fülfájást stb. Pontosán megfigyelendő a zöld a páczavédjegy, mint fent látható. — Hamisítások ellen legjobb védekezés közvetlen beszerzése a gyárból eredeti dobozokban portmentesen osztrák-magyar birodalom posta állomásához 12 kraj. vagy 6 nagy 4 korona, Bosznia- vagy Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kovebb nom küldetik. Szállítatit csak azösszeg előleges beküldés ellenében vagy megfelelő előleggel.

Miért szenved Ön? mikor Önnek rendelkezésre áll olyan szer, amely minden régi sebet fájdalom és veszedelmes operáció nélkül meggyógyít.

A. Thierry gyógyszerész egyedüli eredeti Centifolia kenőcsel

amely feltűnőmulhatatlanul gyorsabban gyógyítja mintafájdalmak enyhítési képességét tekintetében. A valódi Centifolia kenőcs al kalmazást ad: a gyermekkégyások mellfájdalmánál, a teljeselasztás pangásánál, mellkemény-péseknel, orbánczánál, mindenféle régi sérüléseknél, a lábak és kezek nyíl neseibenél lábizzadásnál, dagadt lábánál, sőt míg esontszinál is; ugyszintén vágott, szűrt, lő és zizott sebeknél, mindennemű idegen testeknek eltávolításánál, u. m.: üveg- és faszilánkoknál, homok- és kavicssemezőknél stb., mindennemű aganatknál, karbunkulúsnál, sőt rákos daganatoknál is mindennemű égési sebeknél, fagyott testrészeknél, betegok felfekvésnél, nyaki daganatoknál, vérnádatalmaknál, gyermekek fülfájásánál stb. — Szétküldés csakis az összeg előleges beküldése mellett történik. Ara 2 tégelynek posta és esomagozósa stb. költségökkel együtt 3 korona 50 fillér. — Elismerő okiratok halmaszámra állnak rendkezésre eredeti kézíratban. Értéktelen utánzatoktól óvva intjük a közönséget Minden egyes tégelyen a „Thierry (Adolf) LIMIT D” angalszertár Pregarad” védjeggyel van beégetve mint az fent látható. Mindkét fenti gyógyszer gyógyító képessége utóelérhetetlen és nincs kitűve romlásnak, sőt minél régiebbek annál hatko nyabbak és értékesebbek. Nem árt nekik sem hideg, sem meleg, miért is minden évszakban szétküldhető. Majdnem mindig eredményesen segítenek, legalább is az első segélyt nyújtják míg az orvos megérkezik. Természetesen soha sem szabad értéktelen utánzatokhoz úgynevezott pótkézekhez nyulni melyekért ezáltalannl kidobunk annyit pénz, — hanem és alandóan és csakis ezen két fentjelzett realis, olesó, megbízható és emellett teljesen ármatlan n világhírű szerhez tartsa magát az ember, m elyennek minden családnál, minden eshetőlegre elkészíltköznél kell lenniök. Amely teljesen teljes szereket a valódiságukat igazoló minden jellöl elnátra nem kaphatók, leghelyesebb ha vagy közvetlen a készítőjéhez forduluk megrendelésünkkel és pedig:

Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Progradna bei Rohitsch-Sauerbrunn
 Központi főkraktár Budapesten Török József gyógyszerésznél. Zágrábban S. Mittelbach gyógyszerész és Bécsben C. Brady.

Gyógyhely
 Remek és ekelő nyári-üdülőhely. — Dél-vasút: Póltsbach 6 óra Bécsből. Idény: Májustól—szeptembe ig.

Rohitsch-Sauerbrunn

A források „Tempelquelle“ és „Styriaquelle“ Karlsbad és Marienbadot megközelelik, Gyógyhely, gyomor-, bél-, majd a vesebajoknál, cukorbetegégek, epekó, hólyagbajok. Kiterjedt parkok, nagy domb és fenyő-erdők terrain-kurának. 3 nagy fürdőintézet, meleg, hideg és ásványfürdőknek. Tej-, savó- és kefyegőgytisások. — Nagy-szerű zenekari. — Sportjátékok. — Szép társadalmi élet. — Brosurák és prospektusok ingyen.

1902.

Gyógyforgalom 3100 személy, mely legnagyasabb látogatási szám tennállása óta).

Az igazgatóság.

PURGO
A legyengőbb kifutó jűz használtó még eszeműeknek is adható 25 ezrekorra ára 1. korona.

PURGO
Angol francia, magyar és német egyetemi tankönyvek felújítva és ajánlva, mint a legújabb használtó.

Órák, ékszeresek
RÉSZLETFIZETÉSRE
SERÉNYI
is, olcsó szabott órákon
Órák és ékszerészek
Budapest, Erzsébet-körút 28. h. em.
Főutalok: II. R. utca 21. sz.
Közönségszobák
Ingyen.

Köszvény és csúz ellen legsikeresebb
A **KRIEGERER-féle**
RÉPARÁTOR
1 üveg 2 korona.
Főraktár: **KORONA GYÓGSZERTÁR**, Budapest, Calvin-tér.
110,000 sorsjegy, Nyeremények összege
55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főáruháza
BUDAPEST, Andrásy-ut 60.
Elismert megbízhatóság! Előzékenység! Kiváló szerencse!

Ha öszül a haja, használja a „**Stella**”-vizet, mely nem fest, hanem a haj eredeti színét adja vissza.
Üvegje 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
gyógyesztárában, 6 cs. és kir. lensege József foh. udvari szállítója
BUDAPEST,
V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATHIAI GYÓGYINTÉZET.
A vérnyomás biztos gyógymód: asthma, szélgyomor, légszűrés, székély, elcsavaró ellen.
E gyógymód megataplatója:
Dr. KOVÁCS J. fővárosi orvos
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÚT 10. I. EM.

Megjelent az új X-es számú **YOST** MODELLE
ESZMÉNYI TÖKÉLETESSEGBEN
KÉRJEN PROSPECTUST A RÉSZÉNY TÁRSASÁGTÓL
YOST IRÓGÉP
Budapest, NEW-YORK utca.

Remek és olcsó fényképek készülnek
RIVOLI
fényképezési és festészi műtermében
BUDAPESTEN, VII. KER., KEREPESI-UT 30. SZÁM.
!!! Régi kis képek után is sikerült nagytások !!!

Hirdetéseket, reklámokat szakszerűen, pontosan és legelőszobban közöltet az összes bel- és külföldi lapokban, valamint naptraktákban az **ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ** hirdetői osztálya, Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
Tulajdonos: **Leopold Gyula** szerkesztő

Hôtel **PÁRIS** szálloda
Szállodás: **SIMON PÁL**.
BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 25. szám.
100 szoba 1 főtől feljebb kiszolgálással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és süsüroknok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHEK VILMOS
elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház.
Étvágytalanság, hanyinger, fojfa, gyomorbojok ellen csodáshatás a **RADITZ-féle GYOMOR-ELIXIR**.
Ára 1 korona. Főútán 6 üveg bérmeve.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára, BUDAPEST FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hogyság).
Kitűnő hegyi fekvésben, pormentes és szétlőt védett, 200 kilométernél több jól ápolat, regényes hegyi utak. Szigoruan individualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes betegszobák hygienikusan a legtökéletesebben vannak berendezve. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál!
a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

A Richter-féle **Liniment. Caps. comp.**
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 23 év óta megbízható beszerzésesül alkalmaztatik közzvénynek, csúznál és meghűléseknek.
Intés. Silányabb utazatok miatt beviseléskor óvatosaak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokbana „Horgony” védjegyvel és a „Richter” cseppjegyzessel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legelőszob gyógszertárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógszertárnál Budapestben.
Lichter F. Ad. és társa, essze és kir. udvari szállító. Rudolstadt.

Premier Kerekpárók
leg finomabb a világ Arjegyzék Premierwerke Eger, Csehsország

Epilepsi.
ki eskő-sáiban, görök és más A deghabban szenved, képen broszat felőle. Külj di ingyen és bérmeve a Schwaben-Apotheké, Frankfurt a M.

Mészáros Miklós
a magyar kir. szabad. osztálysorsjáték főáruháza
Budapest, VIII., József-körút 22—24.
ajánlja a m. kir. szab. osztálysorsjegyek főáruhádjából való közvetlen beszerzését **eredeti árakban**:
1/2 1.50 1/4 3.— 1/2 6.— 1/1 12.— korona.
Megrendeléseket czélszerűségből postautalványon kérom
Huzás már május hó 22 és 23-án.

URANOS - KÉK ruha-mosáshoz a legjobb kékitőszér. — Torvényesen vedve. — Mosóintézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakékitő. Olcsó és felülmulthatlan kis üveg 24 Allér, tiszteri mosáshoz elegendő. — 1 nagy üveg 1-60 kor., 1/2 üveg 1 kor.
Kapható mindenütt. Utánzatoktól óvakodjunk!
Kizárólagos gyártói: **HOCHSINGER TESTVÉREK** VEGETÉSZETI GYÁRA BUDAPEST, VI., Rózsa-utca 85.